

[Jørgen Gram.]

ønskede ikke nogen Debat her om Sydslesvig, men med god Vilje mente jeg, at der ud fra Pagtens Ordlyd var visse Muligheder for, jeg vil ikke sige dansk Indgriben, men i hvert Fald for Varetagelsen af danske Interesser. Og til Slut blot dette, at med Hensyn til den meget, meget omtalte Passus i Trontalen vil jeg dog fastslaa, at der synes at være nogen Meningsforskel i Fortolkningen af den.

Martin Nielsen: Den højtærede Udenrigsminister mente, at jeg havde givet et forkert Billede af Udenrigspolitikken i Mellemløstidens Danmark, og mente ligesom det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, at Danmark i Aarene før Krigen, ganske vist under Hensyn til de Vanskeligheder, som Landets geografiske Stilling medførte, havde ført en konsekvent antifascistisk Udenrigspolitik. Den højtærede Udenrigsminister mente heller ikke, det er rigtigt, hvad jeg har sagt, at Udviklingen blev holdt skjult for Folket.

Jeg tror nu, hvis man ser paa de Ting, at det ikke er saa lige til, som det nu skal gøres til. Hvad angaar den konsekvente antifascistiske Udenrigspolitik, er det dog efter min Mening som man tager det og som man ser paa det. En konsekvent antifascistisk Udenrigspolitik — det er et stærkt Ord, der anvendes her — forudsætter efter min Mening, at selv om man under Begivenhedernes Tryk er nødt til at tage Hensyn til, at man har en fascistisk Stormagt til Nabo, skal man — jeg taler ikke om det officielle Danmark — dog ikke indtage en konsekvent fjendtlig Holdning over for en anden afgørende Stormagt, og det var i Virkeligheden det, som kendetegnede Mellemløstidens eller i hvert Fald Tredivernes Danmark — Tyvernes skal jeg lade ligge. Det var denne Udenrigspolitik, som i disse Aar, baade før og efter 1936, hvor det altsaa blev til Neutralitetspolitik, var saa dybt interesseret i, at den danske Presse ikke paa nogen som helst Maade, blot ved en forkert Tegnsætning for ikke at tale om Karikaturer og lignende Ting, kom til at fortrædige eller fornærme Magthaverne mod Syd, for det er da en historisk Kendsgerning, som der nu kan tales offentligt om. Enhver Pressemand ved, at vi i Aarene før Verdenskrigen mindst en Gang om Maanedene samlede i Udenrigsministeriet, hvor der til Stadsighed blev givet os Direktiver i saa Henseende, og enhver ved, at saadanne helt latterlige Ting som Karikaturtegninger allerede midt i Trediverne blev afskaffet. I

denne konsekvente antifascistiske Udenrigspolitik var man fra ansvarlig Side, det vil sige fra Udenrigsministerens og fra Regeringens Side, klar over, at paa Grund af de særlige Omstændigheder og de særlige Forhold var det nødvendigt at tage meget, meget, meget vidtgaende Hensyn til den store fascistiske Magt ved Danmarks Sydgrense. Det gjorde man, men hvordan var nu Balancen i denne konsekvente antifascistiske Politik? Hvordan var Balancen i Spørgsmaalet om at prøve paa at placere Danmark, at give Danmark en Stilling, om man vil: ogsaa noget af et Ansigt i det europæiske Spil? Ja, som jeg allerede har nævnt, hvordan man end ser paa det eller ikke ser paa det, viser baade Europakortet og Europas Historie, at Danmarks og det europæiske Ruslands Skæbne har en vis Forbindelse med hinanden. Det vil ingen benægte; det er en Kendsgerning; Historien viser det, og Kortet viser det. Men i Stedet for nu at prøve paa at afbalancere den farlige Stilling, som Danmark med sin konsekvente antifascistiske Politik befandt sig i ved at have en Stormagt som Nabo, i Stedet for at prøve paa at afbalancere denne ved dog at komme i et nogenlunde rimeligt, for ikke at tale om et anstændigt politisk Forhold til en anden Stormagt, som det dog kunde være af Interesse at have et nogenlunde, blot nogenlunde anstændigt Forhold til, tillod Føreren, altsaa Regeringen, af den samme konsekvente antifascistiske Politik i Mellemløstidens, at den danske Presse anvendte et Sprog mod Unionen af socialistiske Sovjetrepublikker, mod Rusland, som i hvert Fald — nu skal jeg ikke være slem, men som i hvert Fald ikke kan have virket fremmende for et fornuftigt og normalt Forhold mellem Sovjetunionen og Danmark. Derom maa vi kunne blive enige.

Jeg erklærer mig ikke rigtig i Stand til at fatte, hvordan man samtidig kan tale om en konsekvent antifascistisk Udenrigspolitik. Jeg gaar saa vidt, at jeg maa indrømme, at Danmarks Stilling naturligvis paa Grund af Danmarks geografiske Placering var uhyre vanskelig; det erkender jeg, men jeg kan ikke fatte, at man i det danske Udenrigsministerium og dermed naturligvis ogsaa i den danske Regering, som jo er ansvarlig for Udenrigsministeriets Politik, paa den ene Side finder det nødvendigt at tage et efter min Opfattelse i mange Tilfælde ganske urimeligt og fuldkommen pjattet Hensyn til Følelser og Stemninger Syd for Grænsen, men overhovedet ikke tager noget som helst Hensyn til, at der kunde jo ogsaa være Følelser, Stemninger